

100 miljoner till träteknik

En av de största satsningarna på forskning inom träområdet genom tiderna.

Så betecknar Magnus Wålinder, forskare på SP Trätek, satsningen på EcoBuild Institute Excellence Centre.

SP Trätek, vid KTH Campus, i Stockholm. Det blir platsen för EcoBuild – kunskapscentrumet för ecoeffektiva och beständiga träbaserade material. Här kommer uppemot 25 forskare att ha sin bas under de närmaste sex åren. Programdirektör Magnus Wålinder, som också är lektor vid KTH, hoppas även kunna engagera forskningsintresserade inom industrin liksom utländska gästprofessorer.

— Detta är ett av de största projekten som tilldelats ett forskningsinstitut inom träområdet i Sverige och den tunga satsningen kommer ju att

ske på SP i nära samverkan med KTH, säger han stolt.

Gynnar företagen

I ekonomiska termer handlar det om drygt 100 miljoner kronor sett över en sexårsperiod. Staten skjuter till med 40 procent och resterande 60 procent ska finansieras av industrin (se fotnot) och andra externa intressenter.

Magnus Wålinder ser satsningen som ett trendbrott i Sverige. Forskningen har mest varit inriktad på traditionell träteknik och processutveckling för sågverksnäringen och

under lång tid har fokus för träindustrin legat på att producera trä som bulkråvara som sålts vidare till förädling.

— EcoBuild handlar om att ta fram slutprodukter med högre förädlingsvärde än konventionella träprodukter, vilket kommer att gynna svenska företag och samhället i stort.

Fukten ska stoppas

Drastiska internationella regel- och lagändringar kan tillskrivas trendbrottet. Det brådskar att få fram riktigt bra metoder för att skydda träprodukter mot fukt och olika typer av nedbrytning, men metoderna måste resultera i både beständiga och miljövänliga trämaterial och det blir den stora utmaningen för EcoBuild. Centrumet är samtidigt en naturlig fortsättning på arbetet med olika ekoprojekt, som till exempel modifierat trä, träkomposit, limning och ytbehandling, som SP bedrivit under en rad år.

— Med EcoBuild knyter vi ihop säcken, och vi kan nu gå vidare med de

mest intressanta idéerna. Tajmningen är perfekt, menar Magnus Wålinder.

Nya produkter och patent

Målsättningen är att EcoBuild i Stockholm ska vara ett ledande internationellt kompetenscentrum för trämaterialutveckling om sex år. Det ska vara en länk och mötesplats mellan högskolor, universitet och industrin.

— Forskningen ska ge företagen ett lyft. Efter de sex åren ska förhoppningsvis rönen omsättas rent kommersiellt i form av nya patent, produkter och företag, hoppas Magnus Wålinder.

Institute Excellence Centres är en satsning av Vinnova, KK-stiftelsen och Stiftelsen för Strategisk Forskning, SFF.

JOUKO DAHL

FOTNOT Huvudfinansierer från industrin i EcoBuild: IKEA of Sweden AB, Akzo Nobel Casco Adhesives AB, WPT + Kebony Prod. ASA, Eastman Chemical Company/AWL, Perstorp Specialty Chemicals AB, Akzo Nobel Industrial Coatings AB, Södra Skogsägarna och Norrskogs Forskningsstiftelse/NWP.



FOTO CECILIA NIELSEN



Magnus Wålinder blir programdirektör för EcoBuild.

BRETT SAMARBETE

Ett ytterligare Institute Excellence Centre, som startas av SP:s dotterbolag YKI, är CODIRECT, Controlled Delivery and Release. Det är ett samarbete mellan bland andra Ytkemiska Institutet, Institutionen för ytkemi vid KTH, Oorganisk kemi och psykologi vid Stockholms universitet, AGA, Holmen och Akzo Nobel.